

PLA DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA

#Àgora De Drets

Identificació de l'acte/taller/fòrum de debat (entitat organitzadora, lloc, data)

El dret a la llibertat de pensament, de consciència i religió

*Ateus de Catalunya

Carrer Daoiz i Velarde, 30-32 de Barcelona 08031

*Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia

Carrer d'Avinyó, 44, de Barcelona 08002

15/06/2019 Al local de la Fundació FFG, carrer d'Avinyó, 44 Barcelona

Responsable de la relatoria (nom i contacte)

Francesc Aguilar i Domenjó

francesc.aguilar@cmail.cat

640744143

930189092

Observacions sobre la iniciativa, el contingut i abast del Pla de Drets Humans de Catalunya en general

Escassa difusió del projecte. A Ateus de Catalunya ens ha arribat la convocatòria molts mesos endarrerida. Afortunadament estem en una Catalunya oberta i tolerant, tot i que hem trobat a faltar una més àmplia difusió a altres entitats laïcistes catalanes com Catalunya Laica, Fundació Ferrer i Guàrdia i d'altres.

És una bona iniciativa —encara que hagués estat millor haver possibilitat una major participació popular—, no tan sols per les aportacions que les persones puguin fer, sinó també per estendre en la societat el valor dels drets humans.

Des del nostre punt de vista encara no es pot avaluar l'abast del Pla, tant perquè no tenim notícies actualitzades de la seva execució, com per la manca de coneixement de les directrius que finalment siguin admeses.

Observacions relatives a la situació del dret o drets objecte de debat en aquesta #Àgora De Drets

El «dret a la llibertat de pensament, de consciència i religió», consisteix substancialment en poder exercir el lliure pensament, professar i manifestar individualment i col·lectiva opcions de consciència lliures i també una religió. No es tracta, per tant, del «dret a la llibertat religiosa» exclusivament sinó d'un dret molt més extens que no queda circumscrit a l'àmbit religiós. Evidentment, aquest dret inclou també la llibertat de canviar de religió o de convicció, i la llibertat —individualment o col·lectivament, en públic o en privat— de manifestar la pròpia religió o convicció per mitjà de l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança.

Resulta una dificultat afegida important el fet de definir què és una religió. Nosaltres ens decantem per definir la llibertat en l'àmbit de la consciència, que inclou les religions i les opcions dels no creients com els ateus, els agnòstics, els lliurepensadors i d'altres opcions. Un aspecte important és que de forma molt generalitzada no es pot estar integrat en dues o més opcions.

Al nostre país aquest dret està en una situació límit, tant per l'herència sociològica deixada per la dictadura franquista, totalment tendenciosa cap a una religió en concret, com per la penetració en l'administració i la política d'elements radicals ultracatólics, que donen una pàtina de legalitat a una situació que no és adequada.

Malgrat i que no estem en disposició de donar xifres exactes (per l'opacitat amb què aquest tema és tractat per l'estat i l'església catòlica), segurament estem parlant de més d'una desena de milers de milions d'euros anuals, entre donacions, sous de professorat, reparacions sense retorn, evasió d'impostos, immatriculacions i d'altres.

Aquesta realitat és tan punyent que s'intenta emmascarar amb petites donacions a diverses religions que en conjunt no arriben al 2% de la població.

Per altra banda, la legislació està totalment impregnada d'un biaix pro-religiós i essencialment pro-catòlic. Posarem com a exemple el Codi Penal, on de forma emmascarada encara hi figura el delictes de blasfèmia, sota el nom "d'ofenses als sentiments religiosos". Més endavant proposarem una transformació total de la definició d'aquest delictes.

Un altre element de debat és l'ús de l'espai públic. S'han viscut prohibicions d'ús del carrer perquè hi ha centres de culte. Aquest és un país on hi ha molts llocs en què hi ha un centre de culte a menys de 200 metres, el què porta a que els ateu no puguem fer ús del carrer per manifestar públicament les nostres opinions. En contra del previst a la declaració, volen fer creure que només poden patir censura i persecució les religions.

A casa nostra s'ha permès per les autoritats que grups de ciutadans organitzats destruïssin alguns elements reivindicatius col·locats a l'espai públic, amb la justificació que si algú posa algun element ideològic un altre el pot treure; els drets a fer cada cosa son iguals. Però no s'ha fet res per a treure les creus dels cims de les muntanyes, a l'inici de termes municipals, a coves, al fons del mar, i molts altres llocs públics on hi ha símbols religiosos que ofenen als no-creients.

Un tema especialment sagnant és la presència curricular de la matèria de religió catòlica, i de la musulmana en alguns territoris. El dret de les famílies a donar als infants un ensenyament adequat a les seves conviccions no significa que cada una de les diferents opcions tingui el dret de disposar d'una assignatura curricular i uns mestres pagats pel pressupost públic: qui vulgui l'ensenyament d'una religió o convicció en particular cal que la financi de la seva butxaca. Al currículum escolar cal que hi hagi matèries que promoguin la llibertat de pensament, la convivència, la tolerància i les virtuts social que facin més favorable la relació pacífica de totes les idees pacífiques. Cal que també s'hi imparteixin coneixements d'història, sociologia, antropologia, art, etc. que les diferents opcions de consciència han aportat a la societat, tant les positives com les negatives. També cal esmentar la Llei de Llibertat Religiosa de l'any 80, que pateix de greus mancances. En primer lloc el propi nom ja deixa clar que les opcions no creients no hi tenen cabuda. D'altra banda, la llei no dona una definició de què s'entén per "religió", el què permet que algú —sense concretar qui— pugui, de fet, denegar sense cap motiu justificat la inscripció en el registre. La resta de la llei —al marge dels defectes pel contingut ideològic excloent— és de fa ja 39 anys. En aquest període, la realitat social del país ha canviat de forma extraordinària i les autoritats no han volgut modificar-la ja que, en qualsevol cas, serà en detriment dels extraordinaris privilegis dels que gaudeixen les religions i en especial la catòlica.

Una realitat que desgraciadament ens envolta és la manca de solucions del poder legislatiu a problemes senzills, per exemple l'apostasia. Com és sabut, l'apostasia és l'abandó d'una creença o religió. Actualment, les persones que es volen desvincular d'una religió no tenen cap empara legal per tal de fer efectiu aquest dret. El parlament espanyol, en diverses ocasions —entre d'altres el 6-2006 i al 2-2009— ha rebutjat les propostes per a regular aquest dret.

Un altre cas és el rebuig a la proposta de IU-ERC-IR l'any 2015 per incloure a la Llei de Llibertat religiosa l'obligació de l'autofinançament.

Més rebuig, per modificar el protocol d'acatament i promesa de càrrecs, 3-12-2009.

I dos més: una a la proposta del 3-2-2009 de denúncia i revisió dels acords de l'estat amb la santa seu; i una altra a una ILP (Iniciativa Legislativa Popular) en el mateix sentit, del 23-11-2006.

Tampoc la justícia s'ha manifestat per l'estat aconfessional, dictant sentències com la de l'apostasia (sentència TS 19-9-2008) en la que els jutges o bé demostren un gran desconeixement de la legislació i la història sobre el registre civil o directament dicten una sentència que no s'ajusta a dret.

A Madrid s'han convocat manifestacions durant els dies de la setmana que els catòlics anomenen santa, i han estat prohibides per les autoritats amb l'excusa del perill de violència, malgrat i que els ateus organitzadors van tenir molta cura en proposar recorreguts no conflictius. La Justícia ha donat sempre la raó a les autoritats administratives, sense aportar cap prova que pogués justificar el trasllat de les manifestacions laiques a setmanes després.

Un altre abús judicial és que en diverses ocasions s'ha sentenciat a pagar costes amb les taxes més altes possibles les accions judicials dels ateus a fi de dissuadir i entorpir la demanda per manca de diners, com va ser el cas de València l'any 2007, en la demanda per censura de l'autobús ateu pagat per Ateus de Catalunya. O bé l'actual de Madrid, on es va presentar una demanda contra el Ministeri d'Educació en defensa del dret a pensar lliurement contemplat a la Llei de Protecció del menor, per l'existència d'una assignatura de religió adoctrinadora computable en el currículum.

Un cas paradigmàtic de la islamofòbia que hem estudiat, és el de l'establiment d'una mesquita al carrer Japó de Barcelona, a mitjans del 2018.

Una comunitat islàmica —amb el seus recursos i complint la normativa vigent— va posar en marxa la remodelació d'uns baixos per transformar-los en mesquita. Alguns veïns amb prejudicis, van creure que aquell fet podria perjudicar la tranquil·litat del carrer i del veïnat. La coincidència que alguns dels veïns fossin persones adscrites a alguns partits d'ultradreta va convertir un conflicte solucionable a través de mediadors municipals, en una confrontació que es complicava de forma inesperada. Per les proclames dels partits racistes va semblar que els musulmans haurien de renunciar a la seva mesquita, però la societat civil, concretament el «grup Unitat contra el Feixisme i la Islamofòbia», «l'Oficina d'Afers Religiosos de l'Ajuntament», centres de culte catòlics adscrits al sector progressista de l'església, institucions escolars del barri i d'altres, van reaccionar defensant el dret a posar la mesquita on els seus usuaris volguessin, o millor dit poguessin.

El que ens preocupa és que les forces d'ordre no van ser capaces de posar en marxa els mecanismes de detecció i prevenció, abans que la situació arribés a situacions violentes amb agressions. A més, en lloc de defensar als usuaris de la mesquita i als veïns que els ajudaven, els van aïllar i en cap cas van prendre mesures contra els grups anomenats d'ultradreta

Passats uns mesos sembla que els ànims s'han calmat externament. La majoria dels veïns han constatat que els islamistes no han donat cap motiu que suposi cap perill, però el pòsit creat per l'incident es pot tornar a encendre en quant interesi a les organitzacions islamofòbiques.

Les autoritats religioses, en contra de molts dels seus fidels, tampoc han reaccionat contra els grups d'ultradreta; el fet de proclamar la seva defensa de la religió, els deu fer bons davant dels ulls de la governança de l'església.

Altres discriminacions:

Locals públics o pagats amb diners públics.

A Barcelona, abans dels jocs olímpics de 1992, es va construir la sala Abraham perquè les religions presents a la ciutat olímpica, poguessin celebrar els seus actes de culte. Després de les olimpíades es va donar la gestió a

l'església catòlica amb el compromís que altres religions la poguessin fer servir. Actualment és una església exclusiva de la religió catòlica en la que hem constatat que només es fan dos actes de culte a la setmana i en total hi van només unes 30 persones. Era necessària la despesa? L'espai el va obtenir l'església a cost zero i l'edifici el va pagar l'església catòlica. Tenim nosaltres el dret a usar l'edifici per els nostres treballs?

La circulació dels nostres autobusos amb publicitat (pagada per Ateus de Catalunya i finançat per *crowdfunding*) manifestant que: «Probablement déu no existeix, deixa de preocupar-te i gaudeix la vida», va ser públicament denunciada pel Cardenal Arquebisbe de Madrid i President de la Conferència Episcopal Espanyola el Sr Rouco Varela, acusant-nos de blasfemar i exigint a les autoritats civils que ens denunciessin pel delictes d'ofenses als sentiments religiosos.

Discriminació respecte al registre on s'inscriuen les religions, en el que —malgrat i ser públic— no deixen posar altres opcions de consciència. Discriminació respecte a la possibilitat de tenir associats menors d'edat; les religions no tenen cap limitació, la resta si. Tot per l'existència d'una legislació discriminatòria i diferenciadora que no permet el dret a la igualtat de les persones i les idees.

Nosaltres defensem el dret de totes les persones a donar la seva opinió sobre qualsevol tema, però l'església ha fet manifestacions exigint la il·legalització del divorci, de l'avortament i de la mort digna, intentant que les autoritats reaccionessin contra el drets de les persones que volen avortar, divorciar-se, o tenir una mort digna. I ho han fet mitjançant l'insult i la mentida, sense —i aquí està la qüestió— que cap autoritat fes servir el dret per redreçar una situació que en molts llocs del món, i també a casa nostra, ha acabat amb actes molt inhumans contra les persones. Val a dir que ningú va gosar dir que la fiscalia havia de denunciar un delictes d'odi.

Per acabar, cal esmentat una qüestió molt important: l'actual model de finançament de l'església catòlica. Una sèrie de privilegis permeten que estigui exempta de pagar impostos, que rebí al marge de la —per nosaltres il·legítima— assignació d'una part de l'IRPF, una gran quantitat de diners en ajudes, subvencions i altres, sense donar compte de en què s'han gastat els diners de tots. Qualsevol associació, si rep diners d'alguna administració, cal que justifiqui fins l'últim cèntim.

Respecte als impostos, caldria que les religions els paguessin tots —fent excepcions comunes amb la resta d'associacions del país—. Però no tant sols no és així, sinó que s'escapoleixen de pagar les que per llei hi estan obligades. A Barcelona tenim l'exemple d'alguns temples on es cobra l'entrada sense pagar l'IVA, sota l'excusa que es tracta d'una almoïna. Què farien les autoritats si als museus, als cinemes, als teatres, als auditoris, etc. no es paguessin impostos amb l'excusa que no és una entrada sinó una almoïna obligatòria?

Tampoc és raonable que entre tots els ciutadans ens fem càrrec del sou dels capellans a l'exèrcit, als hospitals, a les presons, o el dels mestres de religió, o inclús els de les escoles privades.

¿És legítim i moralment correcte que dels nostres impostos es cedeixi a l'església el 0,7% de l'IRPF? Nosaltres no som creients, ni volem que la religió regeixi la nostra vida; fins i tot pensem que és quelcom perjudicial per a les persones. Nosaltres defensem el dret a que cada persona professi la religió que vulgui, però és intolerable que ens buidïn les butxaques per a pagar-ho..

Observacions relatives a les Mesures del Pla de Drets Humans

I Quines modificacions suggeriu? Per què?

Quan en nom de la llibertat religiosa allò que és demana són privilegis per raons de tenir una fe o posseir unes creences, s'estan tractant injustament els drets de les persones que no comparteixen ni fe ni creences. Cal incloure tota mena de mesures destinades a protegir els drets de les persones que exerceixen o volen exercir la seva llibertat de pensament i de consciència fora de l'àmbit de les religions i les creences. Aquestes mesures no són contemplades actualment en el Pla de Drets Humans, que circumscriu la seva atenció a l'ensenyament,

la pràctica, el culte i l'observança de les religions.

Per tant, pensem que cal començar de nou amb un plantejament que no es limités a les petites incidències que a tots ens proporciona la vida, sinó que revisés els fonaments de com els drets humans son un element igualitari i igualador dels drets de les persones amb independència de les seves conviccions.

I Quines mesures afegiríeu? Per què?

Mesura 1.- Promoure la instauració de la laïcitat com a fonament de l'organització social i política,

Promoure la instauració de la laïcitat com a fonament de l'organització social i política, amb especial èmfasi en la consecució d'un Estat completament laic i en la definició d'un projecte per a la construcció política d'una Unió Europea laica. En la defensa de la neutralitat absoluta de l'Estat en qüestions de naturalesa religiosa mantenir especial cura perquè les confessions religioses es mantinguin en l'àmbit de la llei civil general de Catalunya. Afegim aquí la nostra proposta de principis que haurien de guiar la legislació sobre el tema religiós perquè els drets humans puguin ser efectius:

Mesura 2.- Proposar la Llei de Llibertat de consciència

Definició

La llibertat de consciència és un dret fonamental que reconeix a cada ésser humà l'opció de triar lliurement la seva religió, de no triar cap (irreligió), o de no creure o validar l'existència d'un Déu (ateisme i agnosticisme) i poder exercir aquesta creença públicament, sense ser víctima d'opressió, discriminació o intent de canviar-la. Aquest concepte va més enllà de la simple tolerància religiosa que permet, com una concessió gracieble, l'exercici de religions diferents a l'oficial, en situacions de confessionalitat de l'Estat. En les democràcies modernes generalment l'Estat garanteix la llibertat religiosa a tots els seus ciutadans, però en la pràctica l'elecció del credo està donat generalment per costums familiars i socials, associant-se freqüentment certes societats a certes religions. A més les situacions de discriminació religiosa o intolerància religiosa segueixen sent molt freqüents en diferents parts del món, registrant casos d'intolerància, preferència d'una religió per sobre altres i persecució a certs credos.

Principis legislatius nacionals i internacionals

Art. 18 de la Declaració Universal de Drets Humans: "Tota persona té dret a la llibertat de pensament, de consciència i de religió; aquest dret inclou la llibertat de canviar de religió o de creença, així com la llibertat de manifestar la seva religió o la seva creença, individualment i col·lectiva, tant en públic com en privat, per a l'ensenyament, la pràctica, el culte i l'observança. "

Art. 18 i 27 del Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics

Art. 14 de la Convenció dels Drets de l'Infant.

Art. 9 de la Convenció Europea de Drets Humans.

Art. 16 Constitució Espanyola

Principis inspiradors d'una futura Llei de Llibertat de Consciència

a) Principi de legalitat: submissió a l'imperi de la llei.

No es pot al·legar una norma de caràcter intern de qualsevol de les organitzacions per justificar actuacions o peticions que es contradiguin amb la llei.

La llei regularà l'apostasia de manera que totes les organitzacions compleixin amb el que preveu la llei de protecció de dades.

En compliment de la CE, la relació amb les diverses organitzacions es durà a terme sempre amb els responsables de l'organització que siguin de nacionalitat espanyola i resideixin en el territori de l'estat.

b) Principi de globalitat: la llibertat de consciència inclou la llibertat religiosa a més de l'ateisme i l'agnosticisme. S'han de rebutjar els models de separació de les cosmovisions segons siguin religioses o no. En cap cas s'ha d'acceptar la inclusió del laïcisme com cosmovisió; la laïcitat és el marc de convivència en una societat democràtica i diversa.

- c) Principi de separació de l'estat i l'opció de consciència: L'estat es comportarà de forma neutral davant totes les opcions. En les estructures de l'estat, en cap cas hi haurà personal en la seva qualitat de clergat o membre d'una creença o no-creença (Exèrcit, sanitat, presons) si bé, i sota el finançament de l'organització corresponent, es permetrà l'assistència a la consciència de les persones per la seva situació d'immobilitat.
Proposem seguir el model portugués, que tal i com es recull a la pròpia diagnosi del Pla de DDHH de Catalunya, "garanteix la llibertat d'ensenyament de qualsevol religió, sempre que es dispensi en l'àmbit de la confessió respectiva", a partir de finançament propi.
- d) Principi de "no-compromís públic": Regulació dels actes públics (funerals d'estat, inauguracions, festes, etc.) en els que les opcions de consciència no jugaran cap paper. Les autoritats no participaran, en qualitat de tals, en cap acte religiós.
- e) Principi de separació sistema educatiu i opció de consciència: les religions o altres opcions de consciència quedaran separades del sistema educatiu públic i del currículum obligatori i/o general. Així, se suprimirà l'assignatura de "religió" o qualsevol altra similar.
- f) Principi de tracte d'igualtat (econòmic, financer, fiscal, etc.) entre diferents opcions de consciència, tant a nivell individual com col·lectiu.
- g) Principi de funcionament democràtic: Les organitzacions regulades hauran de tenir una estructura democràtica.
- h) Principi de no-discriminació: les organitzacions regulades han rebutjar qualsevol discriminació contrària a la lletra i l'esperit de la Declaració Universal de Drets Humans.
- i) Principi d'autofinançament: En tots els casos les activitats de culte s'hauran d'autofinançar per les organitzacions i només rebran subvencions per a activitats que no siguin de culte en compliment de llei general sobre l'assumpte.
- j) Principi de comú inscripció i registre: Les associacions amb continguts relacionats amb la consciència de les persones, siguin religioses o no creients, s'inscriuran en el mateix registre que la resta d'associacions i, llevat del que es preveu especialment en aquesta llei, els serà aplicable la llei d'associacions.
- k) Principi de llibertat d'expressió: S'establirà una protecció especial de la llibertat d'expressió, de manera que ningú estigui protegit més que els altres i que el dret de crítica sigui protegit i la infàmia perseguida. Aquest apartat comportarà la modificació del codi penal.

*Haurem d'elaborar una reflexió especial sobre la protecció dels menors, especialment en la incorporació a organitzacions religioses o de no creients i sobre els límits del dret dels pares al seu adoctrinament. En la llei d'associacions no poden ser socis els menors d'edat; en la legislació sobre religions ni s'esmenta el tema.

*Una altra reflexió caldrà realitzar sobre la possibilitat de plantejar una reversió de totes les immatriculacions.

Com s'ha assenyalat anteriorment proposem les següents modificacions del Codi Penal:

Mesura 3.- Modificar el Codi Penal Espanyol, el delictes de blasfèmia i d'altres

Observacions, motivació i propostes.

El delictes de blasfèmia ha estat, històricament, una forma de repressió del lliure pensament i de la llibertat d'expressió. Les dissidències sobre el credo dominant, anomenades molta vegades "heretgies", van poder així ser perseguides sota el títol de "blasfèmia".

La Inquisició catòlica, i les d'altres religions, va fer gran ús d'aquesta figura, pretesament jurídica, per condemnar simplement als que pensaven de manera diferent i que d'una manera o altra criticaven alguns aspectes, o la totalitat, de la religió catòlica.

Avui veiem amb estupor que en països musulmans s'usa el delictes de blasfèmia per atemorir a les persones

—com exemple, al Pakistan i a l'Iran—, o per crear violents enfrontaments polítics amb els països occidentals per tal d'impedir la conjunció harmònica de les persones immigrants en els països de destinació. El simple fet de reproduir una imatge de Mahoma, o de vegades només citar-lo, ja és considerat un delictes abominable.

La història recent d'Espanya ens ofereix casos emblemàtics de persones —com exemple, Ramírez d'Haro, Leo Bassi i Javier Krahe—, que per les seves accions i/o expressions han estat portades a judici per un delictes d'ofensa als sentiments religiosos. Considerem inadmissible que el nostre Codi Penal permeti la possibilitat que es presentin denúncies d'aquest tipus, ja que podrien amagar un velat intent de censurar la lliure expressió crítica de les idees.

Tot això ens porta a plantejar la necessitat de revisar —a la llum dels valors d'igualtat i llibertat aportats per la Il·lustració— els aspectes que ens afecten encara a Espanya en relació amb aquest passat de moda «delictes de blasfèmia».

1r. La nostra base argumentativa surt d'una posició que qualsevol demòcrata comparteix: «Les persones han de ser respectades, les idees poden ser criticades». És a dir, les lleis han de defensar en la mateixa mesura a totes les persones, siguin religioses o no, però deuen, així mateix, defensar el dret a l'exercici de la reflexió, la crítica i la llibertat d'expressió sobre totes les idees, incloent les religioses, a les quals no hi ha cap motiu per a considerar de manera diferent.

2n. Encara que en l'ordenament jurídic espanyol ja no es contempla el delictes de blasfèmia com a tal, entenem que sí que està recollit d'alguna manera amb diversos eufemismes en el Codi Penal vigent, Capítol IV, Secció 2, Articles 522-525.

Analitzant aquests articles es constaten diverses qüestions:

- a) Es diferencia entre, d'una banda, persones, creients o no, i de l'altra, idees i col·lectius religiosos identificats de forma poc clara. Pensem que les idees, encara que de vegades es camuflin com col·lectius de persones, no poden ser defensades per la legislació penal, sinó per si mateixes a la llum del raciocini i de les idees bàsiques i acceptades de la Il·lustració.
- b) En relació als drets de les persones no sempre s'assenyalen amb claredat la predominança dels drets sobre les idees, per això les persones no religioses van quedar així discriminades quan el Codi Penal sembla que concedeixi un estatus superior de protecció a les idees religioses .
- c) S'utilitza una terminologia subjecta a criteri subjectiu, el que en el camp del dret penal no és admissible. Així es parla d' "actes de profanació" i "sentiments religiosos" la qual cosa és totalment impossible de delimitar, ja que les persones religioses solen considerar que formen part del seu sentiment moltes idees i qüestions irracionals, que en molts casos s'ha demostrat la seva falsedat al llarg del temps i la història -com exemples convulsos, la història de la circulació de la sang i la negació del geocentrisme-; i ja que en cas de necessitat gairebé qualsevol acte podria ser sentit com una profanació, com hem expressat anteriorment. Per això, considerem no admissibles en el vocabulari penal les expressions relacionades amb "profanar" i "sentiments".
- d) Considerem que la paraula "creença" en la nostra tradició cultural està associada al sentit de "creença religiosa" i per això pot donar lloc a confusió en el text quan no a discriminació sobre les persones amb creences no religioses. Per això preferim l'ús de l'expressió incloent tant de les idees religioses com de les no religioses "opció de consciència" o "Conviccions de consciència".

Per aquestes raons pensem que s'haurien de modificar els articles 522-526 del vigent Codi Penal aprovat per la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.

Mesura 4.- Facilitar la denúncia de la superstició i del frau en general

Facilitar la denúncia de la superstició i del frau en general que puguin afectar la salut de les persones o que estiguin dirigides a disminuir o anul·lar la seva capacitat de raonament amb l'objectiu de manipular la seva

conducta o bé d'apoderar-se de la seva capacitat de decisió. A tal fi proposarem la creació d'un marc legal per regular aquestes activitats.

Mesura 5.- Derogar tots els acords de col·laboració de Catalunya amb la Santa Seu i les demés confessions religioses.

Derogar tots els acords de col·laboració de Catalunya amb la Santa Seu i les demés confessions religioses, per considerar que vulneren la legislació europea, i que són contraris a l'esperit de llibertat i d'igualtat que emana de la Declaració Universal dels Drets de l'Home de 1948 i del Conveni Europeu per a la Protecció dels Drets Humans i les Llibertats Fonamentals de 1950. Una llei general pot regular uns continguts igualitaris, sempre que es respecti la separació de l'estat i les organitzacions conviccionals.

Mesura 6.- Treballar per la creació d'una Carta Europea de la Laïcitat

Treballar per la creació d'una Carta Europea de la Laïcitat que reculli els fonaments per a la construcció social i política de la Unió Europea basada en els principis de la laïcitat i la neutralitat religiosa, amb la pretensió que sigui aprovada pels parlaments o els òrgans respectius corresponents i esdevingui un referent per a la redacció de la Carta dels Drets dels Ciutadans de la Unió Europea, amb la voluntat que en el futur pugui ser presentada a l'ONU pel seu reconeixement arreu del món.

Mesura 7.- Incorporar el Registre Oficial d'Institucions Religioses al Registre General d'Associacions de la Conselleria d'Interior de Catalunya

Incorporar el Registre Oficial d'Institucions Religioses que actualment depèn de la Direcció General d'Assumptes Religiosos del Ministeri de Justícia al Registre General d'Associacions de la Conselleria d'Interior de Catalunya per prevenir la possibilitat d'un tracte específic a les confessions religioses que pugui comportar privilegis diferents dels que s'atorguin a la resta d'associacions, en virtut únicament de les característiques específiques de les seves activitats i en relació proporcional amb la seva contribució al benestar general i al progrés de la societat.

Mesura 8.- Modificar la resta de lleis per equiparar els drets

Modificar la resta de lleis per equiparar els drets de les organitzacions religioses amb els que s'atorguin a la resta d'associacions en virtut únicament de les característiques específiques de les seves activitats, i en relació proporcional amb la seva contribució al benestar general i al progrés de la societat, i no per la seva condició religiosa; amb especial atenció a suprimir els privilegis específics de qualsevol confessió particular.

Mesura 9.- Impulsar l'obligació per part dels poders civils d'oferir la possibilitat d'efectuar celebracions laiques

Impulsar l'obligació per part dels poders civils d'oferir la possibilitat d'efectuar celebracions laiques en un entorn digne per als actes civils més importants de la vida social dels ciutadans, com a mínim per a la celebració de naixements o acollida dels nouvinguts, per a la celebració de matrimonis o unions civils i pels funerals, en condicions físiques i materials —pel que fa a l'aportació de recursos públics— idèntiques a les que s'atorguin a les confessions religioses.

Mesura 10.- Revisar el calendari festiu laboral i escolar

Revisar el calendari festiu laboral i escolar per tal de reduir l'actual proporció de festes religioses de tal manera que, tot preservant les principals tradicions socials, quedin millor representats els valors democràtics sobre els que es fonamenta la nostra societat, procurant adequar preferentment les festes oficials a les necessitats de l'activitat productiva, però respectant alhora els legítims interessos dels ciutadans pel seu propi descans i benestar.

Mesura 11.- Eliminació de la DG d'Afers Religiosos i creació de la DG d'afers de consciència o de laïcitat

Mesura 12.- Suprimir qualsevol aportació de Catalunya a la financiació de les confessions religioses.

Bé sigui a través d'aportacions directes, via assignació tributària i pressupostos de Catalunya, o indirectes, com subvencions encobertes o desgravacions i exempcions fiscals injustificades, tret d'aquelles que, en igualtat de condicions amb les demés organitzacions no confessionals, comportin una contrapartida objectiva en benefici del conjunt de la societat que compensi de forma equitativa o equiparable a la quantia econòmica aportada, posant especial cura a salvaguardar l'obligació constitucional de Catalunya de mantenir una escrupolosa neutralitat religiosa en matèria econòmica. Tota aportació econòmica de Catalunya ha de ser adjudicada a projectes que comportin una contrapartida objectiva al conjunt de la societat sense condicionaments religiosos, i mai pel manteniment d'una organització. En tot cas cal demostrar que l'activitat subvencionada no pot ser portada a terme per Catalunya, no per manca de mitjans si no per les pròpies característiques de l'activitat

Quant als infants, la Convenció sobre els drets de l'infant diu en el seu article 14:

- 1) Els estats membres han de respectar el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.
- 2) Els estats membres han de respectar els drets i els deures dels pares i, si convé, dels tutors legals, a dirigir l'infant en l'exercici del seu dret d'acord amb el desenvolupament de les seves facultats.
- 3) La llibertat a manifestar la pròpia religió o les pròpies creences només pot tenir les limitacions legals necessàries per a protegir la seguretat, l'ordre, la salut o la moral públiques, i els drets i les llibertats fonamentals dels altres.

És a dir, els drets dels pares o tutors legals a l'educació dels seus fills té uns límits quan aquesta educació consisteix en l'adoctrinament seductor-impositiu que s'enfronta amb el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i religió. Els estats i els pares han d'enfocar la seva acció educativa a dirigir l'infant en l'exercici del seu dret d'acord amb el desenvolupament de les seves pròpies facultats. Per tant:

Mesura 13.- Suprimir en l'ensenyament qualsevol assignatura de religió.

O de qualsevol contingut confessional dels programes de l'ensenyament oficial obligatori tant a les escoles públiques com a les concertades i a les privades, amb la consegüent supressió de totes les possibles assignatures alternatives a la religió. No es poden barrejar els continguts de l'ensenyament oficial obligatori amb creences confessionals partidistes que haurien de ser reservades a l'àmbit estrictament privat de les persones i per tant ser impartides de forma voluntària al marge de l'ensenyament oficial.

(El coneixement històric o cultural de les religions s'hauria d'incloure a les disciplines corresponents en forma de fenòmens històrics o culturals no doctrinaris i per tant haurien de ser ensenyats per professors amb la qualificació professional necessària, seleccionats pels mateixos procediments i amb les mateixes condicions laborals que la resta del professorat escolar, sense intervenció dels òrgans de cap confessió religiosa en aquest procés. Cal exigir l'ensenyament aconfessional als centres concertats independentment de la seva ideologia i al marge que fora de l'horari escolar puguin impartir ensenyaments confessionals a aquells qui ho desitgin de forma voluntària. En qualsevol cas aquest dret s'hauria de fer extensible en igualtat de condicions per a tota convicció filosòfica, ètica, científica i social, i per tant no solament a les confessions religioses).

Mesura 14.- Suprimir qualsevol element de culte o ideològic de les aules.

Tant de les escoles públiques com privades, de les dependències on es realitza l'ensenyament oficial obligatori, sense objectar que les privades puguin mostrar-los o no en les dependències reservades per a les activitats confessionals que es realitzin voluntàriament fora de l'àmbit de l'ensenyament oficial obligatori.

Pel que fa als espais públics, el principi de laïcitat exigeix:

Mesura 15.- La supressió de tots els símbols religiosos o ideològics exposats a edificis o indrets públics:

Centres docents, centres militars, hospitals, jutjats, ajuntaments o administració en general, que puguin ser susceptibles de trencar el principi de neutralitat ideològica de l'Estat expressat a la Constitució, i de respecte

per a les conviccions de tots els ciutadans sense distincions. Els símbols religiosos de muntanyes, parcs, etc. seran revisats pel comitè de laïcitat.

Mesura 16.- La supressió de símbols a les cerimònies oficials

Supressió, a les cerimònies oficials civils i militars, de qualsevol element de culte o simbòlic que pertanyi a confessions religioses o a organitzacions ideològiques. Els juraments o promeses de càrrecs públics s'han de realitzar sobre la Constitució o sobre l'ordenament jurídic en virtut del qual han estat elegits per a representar a tot el poble i que es comprometen a aplicar mentre no sigui modificat pels procediments legalment establerts. L'acció política en representació del poble ha de ser neutral confessionalment. Els compromisos espirituals han de romandre dins de l'àmbit privat de cadascú.

Mesura 17.- La supressió d'espais confessionals

Supressió de tots els espais confessionals de qualsevol religió dels mitjans de comunicació públics, o dels privats que rebin subvencions o estiguin finançats amb fons públics. No ens oposem a la presència de les confessions o conviccions als mitjans de comunicació públics perquè puguin expressar les seves opinions, fins i tot considerem legítima la seva presència sempre que sigui en les mateixes condicions que s'atorguin a qualsevol altre col·lectiu social en circumstàncies similars, però entenem que no pot ser funció de l'Estat promoure una determinada creença ni fer proselitisme a favor de cap confessió religiosa concreta.

I Quines mesures suprimiríeu? Per què?

En aquest apartat analitzem tant les mesures manifestament millorables, i els canvis a fer-hi i les que no es possible reconduir.

En primer lloc volem revisar les mesures del «*Plan Español de Derechos Humanos*», aprovat per el consell de ministres de 12-12-2008. En el capítol corresponent ja es fa la primera discriminació que invalida tot el plantejament; es fa referència a «Libertad Religiosa» defugint i ignorant la llibertat de consciència, per tant, desde el nostre punt de vista, les cinc propostes estan esbiaixades en un sentit exclouent de les opcions de consciència no religioses, la qual cosa les anula totalment. En la proposta es fixen cinc mesures que només podem acceptar —conjuntament amb les proposades en aquest document— si son modificades en el sentit de les nostres propostes inclusives.

Respecte al document «Diagnosi del Pla de Drets Humans de Catalunya» en els apartats 7 i 8:

«7. Mesures proposades per tal d'assolir l'efectivitat del dret»

Primera mesura: sobre prevenció d'actituds d'intolerància, odi o exclusió.

Cal diferenciar el que siguin conductes censurables del que es correspongui amb el compliment de norma general, legal o establerta. De la primera part cal desenvolupar els plans i recomanacions per la seva prevenció, però de la segona part cal fer plans i recomanacions perquè s'assoleixi el coneixement que les normes.

Segona mesura: llei de centres de culte.

Cal revisar la llei per evitar la discriminació envers opcions no religioses i transformar-la en llei de centres per l'ús d'associacions religioses i no religioses, sense diferències. Respecte de la mesura, no es podrà en cap cas garantir en els planejaments urbanístics reserves de sòl destinat a centres de culte, en tot cas com diu la llei: «sòls amb la qualificació de sistema d'equipament comunitari on s'admetin els usos de caràcter religiós de nova implantació».

Tercera mesura: eliminació de la proposta.

Proposem la total eliminació de la proposta, amb l'explicació que a les assignatures curriculars d'Història, Art, Filosofia, etc. cal implementar correctament i objectiva el tema religiós, on es puguin conèixer el encerts i desencerts de cada opció.

Quarta mesura: eliminació de privilegis.

Cal avançar en la eliminació del privilegi de l'ensenyament confessional a les escoles públiques de forma total i en les concertades+privades, barrejada amb els continguts curriculars oficials, o dins de l'horari obligatori d'ensenyament. Per tant, cal eliminar aquesta proposta.

Cinquena mesura: ús de l'espai públic.

Caldria precisar quins son els usos que es pretenen, l'ambigüitat de la proposta ens fa defensar la seva eliminació.

Sisena mesura: sobre mitjans públics.

D'acord amb la nostra proposta sobre el tema cal eliminar el contingut, ja que els mitjans públics de comunicació no poden dedicar-se a la publicitat i l'adoctrinament. Cal fer notar la manca d'esment de les opcions no religioses. Creiem que a les normes de funcionament dels diversos mitjans ja es recull aquest principi.

Setena mesura: sobre els diners públics.

Estem d'acord amb la mesura amb l'excepció de l'ús de diners públics, és a dir, que defensem el dret però cal que els seguidors de les diferents opcions religioses o no, financin les despeses en la seva totalitat, potser amb l'excepció del transport a centres llunyans. Tampoc calen locals amb aquest ús exclusiu a les infraestructures de transport. Cal fer notar la discriminació que suposa que aquests privilegis només es demanen per les «religions arrelades», sense referències als no religiosos, i l'ús d'un terme ambigu i subjectiu com «arrelament».

Vuitena mesura: formació de funcionaris.

Cal modificar el subjecte per «diversitat religiosa i conviccional»

Novena mesura: cementiris i cerimònies funeràries.

Estem totalment en desacord amb la proposta de mesura; es tracta d'un tema de salut pública i d'igualtat davant la llei. Si aquestes dues qüestions es respecten, la resta de temes son de decisió de l'opció de consciència corresponent. No confondre respecte amb privilegis.

Desena mesura: registre d'entitats religioses.

D'acord amb la descentralització, encara que si es tracta de religions o associacions d'àmbit estatal, per no fer molts registres, amb un d'estatal és suficient. Tot i això cal revisar el concepte de qui s'ha de registrar. Per nosaltres, un registre per cada religió o opció, i no un per cada entitat dins de les religions. Com ja hem proposat, el registre d'entitats religioses o de consciència, associacions etc. han d'estar totes al mateix registre, encara que hi hagi algunes especificitats. Veure la nostra proposta.

Onzena mesura: d'acord, afegint les opcions de llibertat de consciència.

Dotzena mesura: sobrer donat la proposta de recomanació 1

“8. Recomanacions per tal de fer un seguiment sobre l'acompliment de les mesures proposades”

Les dues primeres propostes creiem que son unificables en un sol organisme on la representació sigui ponderada amb les dades sociològiques i que estigui format per una assemblea general i un consell assessor. l'Assemblea seria l'encarregada de l'impuls i seguiment de les polítiques per garantir els drets humans de llibertat de consciència i religió. El consell seria l'assessor de la generalitat i els seus membres serien anomenats per la Generalitat d'entre els membres de l'assemblea i respectant la ponderació amb les dades sociològiques.

La darrera recomanació caldria reconvertir-la en un observatori de la laïcitat. La laïcitat es el sistema més encertat per garantir el compliment dels dret humans, Constituït com es marca en la formulació, però amb propostes de l'assemblea indicada al paràgraf anterior, cercant la seva independència, amb les competències que es proposen, afegint totes les opcions de convicció.

- I Quins actors creieu que s'hauria de tenir en compte per la implementació d'aquest dret i d'aquestes Mesures?

Els representants polítics elegits democràticament i les institucions sota el seu mandat. Les organitzacions que agrupen a les persones que son el subjecte d'aquest dret humà. I les organitzacions que defensen un model social de convivència interconviccional, com les laïcistes

- I Quins àmbit i/o sectors de l'Administració creieu que haurien d'estar més implicats en l'execució de les mesures?

Son mesures transversals que haurien d'implicar tot el govern, presidència, òrgans legislatius i justícia. Hisenda, sanitat, exèrcit i forces d'ordre públic, presons i educació estarien especialment afectades.

- I Quins haurien de ser els eixos prioritaris per tal de fer un seguiment del compliment de les mesures?

Dos eixos fonamentals: eix de procés associat a les institucions i eix de progrés associat a fites.

Pel seguiment i avaluació d'aquests eixos cal l'elaboració d'indicadors del procés que permetin controlar els procediments establerts per les institucions d'una banda i l'elaboració d'indicadors de progrés que permetin la revisió periòdica de resultats associats a fites. Serà necessària la creació d'un ens públic independent pel seguiment i avaluació del compliment de les mesures a tots els nivells.